7/7599

BÜNLÜDÜR

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Ankara

Sayı : B.15.O.APK.0.23.300 -1234
Konu : Yazılı Soru Önergesi

18 HAZİRAN 2002

9450

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: T.B.M.M Başkanlığı'nın 04.06.2002 tarih ve A.01.1.GNS.0.10.00.02-15662 sayılı yazısı.

Samsun Milletvekili Sayın Musa UZUNKAYA'nın tarafıma tevcih ettiği 7/7599-15670 esas no'lu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğünün 99'ncu maddesi gereği cevaplandırılarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Zeki ÇAKAN
Bakan

EKLER :
EK 1- Önerge Cevabı
(4 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği :
T.B.M.M. Bşk.

Bilgi :
Başbakanlık
Devlet Bakanlığı
(Sn. Hüsamettin ÖZKAN)

7/7599

SAMSUN MİLLETVEKİLİ SAYIN MUSA UZUNKAYA'NIN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7-7599-15670 Esas No'lu)

Soru 1:

Yapımına 1998 yılında başlanılan, bugüne kadar sosyal tesisler ile derivasyon tünelleri için 80 trilyon lira harcanan ancak kaynak yetersizliği nedeniyle yapımcı firma tarafından inşaatı yarım bırakılan Sinop Boyabat Barajı'nda yapım çalışmalarına yeniden ne zaman başlanacaktır?

Cevap 1:

Boyabat Baraj ve HES Projesinin, Yap-İşlet-Devret modeli ile gerçekleştirilmesi maksadıyla Bakanlığım ile Doğuş İnşaat ve Ticaret A.Ş.-Doğuş Holding A.Ş. arasında 22.10.1998 tarihinde imtiyaz sözleşmesi imzalanmıştır.

Boyabat Baraj ve HES Projesi 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 1.Maddesinin 8. Fıkrasında yeralan "Mevcut Sözleşmeler" tanımı kapsamında yer almakta olup, Anayasa Mahkemesinin 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun Geçici 4.Maddesinin 1. Fıkrası ile Geçici 8. Maddesinin 1. Fıkrasını iptal etmesi nedeniyle projenin durumu aynı konumda olan diğer projelerle birlikte ele alınacaktır.

Soru 2:

Türkiye'nin en yüksek beton ağırlıklı, 510 megawatt gücünde ve yılda 1 milyar 488 milyon kilowatsaat enerjiyi dünyada bilinen en ucuz maliyetle ve çevreye en zararsız biçimde üretecek olan hidroelektrik santral inşaatı ortada dururken; ona 70-80 km. mesafede, en pahalı ve çevre için en zararlı elektrik üretim yöntemi olan Fuel-oil ile çalıştırılacak Samsun Mobil Santralı'nın yapımına neden ihtiyaç duyulmuştur.

Cevap 2:

Elektrik enerjisine olan ihtiyacın acil tedbirlerle karşılanması amacıyla, 16.03.1998 tarih ve 98/10286 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile mülga TEAŞ Genel Müdürlüğü'ne mobil santralların konuşlandırma yerinin tespiti ile bu yerlere konuşlandırılacak mobil santralların kiralanması ve hizmet alımı yolu ile işletilmesi yetkisi verilmiştir. Mülkiyeti özel sektöre ait olan bu santralların kiralanarak hizmet alımı yoluyla işletilmesi suretiyle acil enerji ihtiyacının karşılanması kararının alınmasında; kamu kuruluşlarının büyük projelerde finansman temininde yaşadığı sıkıntılar, bu santrallardan nispeten ucuz elektrik enerjisi temin edilmesi, işletme ve bakım giderlerinin yüklenici firmalarca karşılanması, sabit santrallara göre çok daha kısa sürede devreye alınarak acil enerji ihtiyacının karşılanması, kurulduğu bölgede ihtiyaç olmaması durumunda kısa sürede yer değiştirmeye müsait olması, çabuk devreye girip çıkma özelliği nedeniyle ulusal elektrik ağında (enterkonnekte sistemde) önemli bir dengeleyici unsur olarak çalışabilmeleri, baca gazı arıtma tesisleriyle birlikte devreye alındıkları ve kapalı çevrim çalıştıkları (çevreye herhangi bir sıvı, katı atık atmadıkları) gibi kamu yararına uygun artı özellikleri belirleyici sebepler olmuştur.

Hidrolik santrallar, su rezervlerinde azalma olması durumunda emreamadeliği düşen santrallardır. Mobil santralların kurulması kararının alındığı dönemlerde, ülke genelinde yaşanan kuraklık nedeniyle yurdumuzda mevcut tüm hidrolik santralların su rezevlerinde azalma olmuştur. Bu santralların enerji üretimindeki düşüşe bağlı olarak ortaya çıkan enerji açığının kapatılması için, uzun vadeli kalıcı çözümlerin yanı sıra mobil santralların tesisi gibi acil çözümler de aranmıştır. Samsun İli'ne konuşlandırılarak Aralık 2002 tarihinde devreye alınması planlanan toplam 2x100 MW gücündeki mobil santrallar için yapılan ön teknik değerlendirmede; sistem yüklerinin yoğunluğu (enerji talebi), iletim kolaylığı gibi kriterler baz alınmıştır.

Sorular 3,4:

- Mobil Santral için harcanacak meblağ ile Boyabat Barajı hangi seviyeye getirilebilirdi?

- Her iki projenin maliyeti, çevre ve ekonomiye etkileri gibi konuların yeterince gözden geçirildiği kanaatinde misiniz?

Cevaplar 3,4:

Samsun İli'ne konuşlandırılan mobil santralların her birinin yatırım bedeli yaklaşık 70 milyon US$ civarındadır. Ancak santrallar kiralama ve hizmet alımı yoluyla tesis ettirildiğinden, kamudan tesis aşamasında herhangi bir para çıkması sözkonusu değildir.

Kurulacak mobil santralların her biri için 20 milyon dolar'lık malzeme ve hizmet alımı bölgeden veya Türkiye içerisinden temin edilecektir. İşletme döneminde de bölgeden sağlanacak mal ve hizmetler ile Samsun ekonomisine katkı sağlanacaktır. Her bir santral devreye girdiğinde yaklaşık 100 kişiye iş imkanı sağlayacaktır. Bu kadronun bir kısmı yöre halkından oluşacaktır. Gerek inşaat, gerekse işletme safhasında bölge dışından gelecek olan yerli ve yabancı personel de bölge esnafının gelirinin artmasına sebep olacaktır.

Tesis edilecek olan mobil santralların kirletici etkilerinin önlenmesi ile doğal çevre ve insan sağlığının korunması yönünde gerekli hassasiyet Elektrik Üretim AŞ. Genel Müdürlüğü tarafından gösterilmiş ve mobil santralların Türk Çevre Mevzuatı'na uygun olarak kurulması ve işletilmesi, baca gazı arıtma sisteminin ($DeSO_x$-$DeNO_x$) santralla birlikte devreye alınması hususu şarta bağlanmıştır.

Baca gazının dışında, mobil santrallar tamamen kapalı devre çalışmaktadır. Soğutma işlemi hava fanları ve kapalı devre radyatör sistemi vasıtasıyla yapılacağından herhangi bir su kaynağına (akarsu, göl, deniz vb.) sıcak su ve/veya bir başka kimyasal atık verilmesi sözkonusu değildir.

Soru 5:

Söz konusu hidroelektrik santral inşaatı yarım kalmış vaziyette beklerken, yapımına 5 ay önce başlanılan ve bu yıl sonu faaliyete geçirilmesi planlanan Mobil santralın kamuoyundan gelen tepkiler üzerine fuel-oil yerine doğal gaz kullanımına karar verildiği yönünde iktidar çevrelerinden gelen açıklamalara rağmen, çalışmalar fuel-oil'e göre sürdürülmektedir. Mobil Santralde yakıt olarak ne kullanılacağı hakkında sorumlu bakan olarak kararınızı açıklar mısınız?

Cevap 5:

Samsun İli'ne konuşlandırılan mobil santralların sözleşmesinde kullanılacak yakıt cinsinin 6 numaralı fuel-oil olacağı kayıtlıdır. Ancak sözleşmenin altenatif yakıt kullanımı ile ilgili maddesi "Tesis işletmeye girdikten sonra Yüklenici, TEAŞ lehine ve çevre koşullarına uygun olabilecek alternatif yakıta geçmek isteyebilir. Bu durumda yakıta ve yakıta bağlı hususlara ilişkin tarife yapısı taraflarca gözden geçirilerek değiştirilebilecektir. Alternatif yakıtla ilgili modifikasyonlar için ilave süre ve ilave yatırım bedeli ödenmeyecek olup alternatif yakıta ilişkin teklifler sözleşme süresi boyunca Yüklenicinin ilk teklifindeki yakıtın eskale edilmiş fiyatını da geçemez." şeklindedir. Bilindiği gibi halen bölgede doğal gaz bulunmamaktadır. Doğal gazın bölgeye gelmesinden sonra, firmaların talebi halinde sözleşme hükümleri çerçevesinde alternatif yakıt olarak doğal gaza geçiş mümkün olabilecektir.